

**Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого**

**кафедра земельного та аграрного права
кафедра екологічного права**

**Наукової конференції
студентів, магістрів, аспірантів та молодих вчених**

**«ПЕРШІ КРОКИ В НАУЦІ ЗЕМЕЛЬНОГО, АГРАРНОГО ТА
ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА»**

24 квітня 2015 року

Харків

ПЕРШІ КРОКИ В НАУЦІ ЗЕМЕЛЬНОГО, АГРАРНОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА [електронний ресурс]: Збірник матеріалів наукової конференції студентів, магістрів, аспірантів та молодих вчених (24 квітня 2015 року) / за ред. Саннікова Д.В., Ігнатенко І.В., Гетьмана А.П., Шульги М.В.,– 2015. – Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – 528 с.

За зміст та якість матеріалів відповідальність несуть автори публікацій

земельної ділянки в одних руках, заборною перепродажу її частіше одного разу на кілька років та підвищенням ставок державного мита. Таким чином процедура придбання земель іноземними юридичними особами буде спрощена та врегульована законодавством, що є актуальним у зв'язку з приєднанням України до Світової організації торгівлі, бажанням вступу у Європейський Союз та з метою залучення іноземних інвестицій на територію України, що буде значним вкладом для розвитку нашої держави.

Науковий керівник – Санніков Дмитро Валерійович ас. кафедри земельного та аграрного права.

Блошенко Е.Є.

аспірантка кафедри екологічного права,
«Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого»

«Деякі юридичні особливості визначення поняття рослинного світу»

Деякі проблеми визначення поняття «рослинний світ» та його ознак вивчали такі провідні вчені, як Басай О.В., Гетьман А.П., Єлькін С.В., Іскоян А.Б., Колбасов О.С., Краснов Н.І., Крассов І.О., Попов В.К., Соколова А.К., Шахрай І.С. та інші.

Як і будь-якому іншому об'єкту екологічних правовідносин, рослинному світу притаманні певні юридичні ознаки.

Окрім загальних ознак можна виділити й сукупність спеціальних ознак, що характерні тільки зазначеному об'єкту. Так, Тихий П. О. у своєму дисертаційному дослідженні визначаючи ознаки дикої фауни, як об'єкта екологічних правовідносин, умовно поділив їх на три види: біологічні, середовищні та територіальні [10, с. 16]. Виходячи з того, що дика фауна як і рослинний світ відноситься до живих природних об'єктів, ми вважаємо що ці

два природні об'єкти є досить схожі між собою, тому окреслюючи ознаки рослинного світу пропонуємо також скористатися цією класифікацією.

Зупинимося в цій роботі на одній із біологічних ознак рослинного світу – належності цих природних об'єктів до дикорослих.

У ст. 3 Закону України «Про рослинний світ», що містить визначення основних термінів флористичного законодавства України, передбачено наступне: рослинний світ - це сукупність усіх видів рослин, а також грибів та утворених ними угруповань на певній території. Водночас у цій же статті міститься визначення поняття дикорослих рослин, як рослин, що природно зростають на певній території.

В природничих науках прийнято поділяти усі рослини на культурні (у тому числі сільськогосподарські) та дикі рослини [1]. В той же час, у ст. 1 Закону прямо передбачено, що відносини у сфері охорони, використання та відтворення рослин і багаторічних насаджень сільськогосподарського призначення регулюються відповідним законодавством України.

Тобто рослини, гриби та їх угруповання, що складають рослинний світ відносяться до дикорослих рослин, хоча ця ознака прямо і не передбачена у визначенні поняття «рослинний світ» у Законі України «Про рослинний світ».

Ця ознака по відношенню до рослинного світу розглядалась й іншими науковцями. Так, Іскоян А. Б., яка вперше дослідила на дисертаційному рівні правове регулювання використання рослинного світу, вважає, що до диких (дикорослих) видів повинні відноситись ті рослини, які виникли еволюційним шляхом, сформувалися в процесі історичного розвитку природи Землі, можуть зростати та зберігати усі ознаки свого виду в природних умовах без будь-якого сприяння людини. До культурних видів повинні відноситись тільки рослини, які виведені людиною, можуть зростати та стійко зберігати всі ознаки свого виду лише при сприянні людини, в умовах штучної обробітки [4, с. 14-15].

В той же час, як основну ознаку рослинного світу, а саме належність до дикорослих представників цього природного об'єкту також називає Дичюте Д. П. [3, с. 69].

Зарубіжні науковці звертають увагу на те, що до рослинного світу відносяться лише дикі рослини, тобто екологічно пов'язані з іншою природою. Відповідно, культурні рослини, вирощені людиною для споживання, не являються частиною рослинного світу [2, с. 538].

Так, наприклад, ст. 1 Закону Республіки Білорусь «О растительном мире» [5], рослинний світ визначається саме як сукупність дикорослих рослин, на відміну від українського законодавства про рослинний світ де у визначенні рослинного світу ця ознака не передбачена. Також ця ознака передбачена у визначенні рослинного світу деяких інших країн [6, 7].

На нашу думку, потрібно погодитись із Соколовою А.К. яка вважає що необхідно доповнити цю ознаку до визначення рослинного світу у Законі України «Про рослинний світ» [8, с. 24].

Ця ознака має важливе значення для визначення рослинного світу як об'єкту екологічних правовідносин, а також щодо регулювання відносин з використання рослинного світу. Перспективним також слід вважати визначення та формулювання інших юридичних ознак цього природного об'єкту та закріплення їх у чинному флористичному законодавстві.

Список використаної літератури

1. Биологический энциклопедический словарь [Текст] / гл. ред. М. С. Гиляров. — М.: Сов. Энциклопедия, 1986. — 831 с.
2. Бринчук М.М. Экологическое право (право окружающей среды) : Учебник для высших юридических учебных заведений. — М.: Юристь, 1998. — 688 с.
3. Дичюте Д.П. Юридические критерии определения редких и исчезающих видов животных и растений // Правовая охрана окружающей среды /Отв. ред. Колбасов О.С., Славин М.М. — М.: ИГП АН СССР. — 1985. — С. 63-74

4. Искоян А. Б. Проблемы совершенствования правового регулирования охраны и использования растительного мира (диких растений вне лесов) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук / А. Б. Искоян. – Ереван, 1985. – 20 с.

5. О растительном мире : Закон Республики Беларусь [Электронный ресурс] : от 14 июня 2003 г. № 205-З // Национальный правовой Интернет-портал Республики Беларусь. – Режим доступа: <http://www.pravo.by/main.aspx?guid=3871&p0=h10300205&p2={NRPA}> (дата обращения: 24.11.2014). – Загл. с экрана.

6. О растительном мире [Электронный ресурс] : Закон Республики Молдова от 08.11.2007 г. // Государственный реестр юридических актов Республики Молдова. – Режим доступа: <http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=327015&lang=2> (дата обращения: 24.11.2014). – Загл. с экрана.

7. Об охране и рациональном использовании растительного мира [Электронный ресурс] : Закон Туркменистана от 28 дек. 1993 г. № 916-XII // Всемирный фонд дикой природы: за живую планету!. – Режим доступа: http://www.wwf.ru/about/where_we_work/asia/closed/econet/legislation/turkmenistan/floralaw/htm (дата обращения: 24.11.2014). – Загл. с экрана.

8. Соколова А. К. Флористичне право України: проблеми формування та розвитку: монографія / Нац. юрид. акад. Укр. ім. Ярослава Мудрого. – Х. : Право, 2009. – 288 с.

9. Тихий, П. В. Эколого-правове регулювання спеціального використання дикої фауни: дис. ... канд. юрид. наук / П. В. Тихий. - Х. : Б. в., 2000. – 189 с.

Богачов Д.М.

Студент Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
Інституту підготовки слідчих кадрів для МВС України 4 курсу 4 групи